

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH  
OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE PIĄTEJ  
ROK SZKOLNY 2026/2027**

Wymagania zostały opracowane w oparciu o podstawę programową oraz treści realizowane w podręczniku „Zamieńmy słowo” (WSiP, klasa 5), obejmującym kształcenie literackie, językowe, tworzenie wypowiedzi i samokształcenie.

| OBSZAR                                            | WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                   | UCZEŃ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                   | na ocenę<br>DOPUSZCZAJĄCĄ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | na ocenę<br>DOSTATECZNĄ<br><u>(oraz to, co na ocenę<br/>dopuszczającą)</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | na ocenę<br>DOBRA<br><u>(oraz to, co na ocenę<br/>dostateczną)</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | na ocenę<br>BARDZO DOBRĄ<br><u>(oraz to, co na ocenę dobra)</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | na ocenę<br>CELUJĄCĄ<br><u>(oraz to, co na ocenę bardzo<br/>dobrą)</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>KSZTAŁCENIE<br/>LITERACKIE<br/>I KULTUROWE</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>rozpoznaje</b> podstawowe rodzaje i gatunki poznawanych tekstów;</li> <li>• <b>wskazuje</b> bohaterów, wydarzenia, czas i miejsce akcji;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> osobę mówiącą w wierszu oraz narratora;</li> <li>• <b>zna</b> pojęcia: akcja, fabuła, temat, argument, synonim;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> podstawowe środki stylistyczne i przenośnię;</li> <li>• <b>odróżnia</b> sens dosłowny od przenośnego;</li> <li>• <b>zna</b> podstawowe cechy opowiadania, bajki, komiksu, artykułu i reklamy;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>wyjaśnia</b> podstawowe pojęcia literackie i kulturowe;</li> <li>• <b>omawia</b> wydarzenia oraz przedstawia bohaterów;</li> <li>• <b>określa</b> tematykę i problematykę utworu;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> rodzaje narracji i podstawowe elementy świata przedstawionego;</li> <li>• <b>wskazuje</b> środki stylistyczne i wyjaśnia ich znaczenie;</li> <li>• <b>wyjaśnia</b> sens przenośni wypowiedzi;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> cechy poznawanych gatunków;</li> <li>• <b>wypowiada</b> się na temat postępowania bohaterów i wartości.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>porządkuje</b> i omawia wydarzenia tworzące akcję;</li> <li>• <b>charakteryzuje</b> bohaterów, podając uzasadnienie w tekście;</li> <li>• <b>wyjaśnia</b> różnicę między akcją a fabułą;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> i funkcjonalnie omawia narrację pierwszo- i trzecioosobową;</li> <li>• <b>wyjaśnia</b> znaczenie środków stylistycznych i przenośni;</li> <li>• <b>określa</b> problematykę, nastrój i przesłanie utworu;</li> <li>• <b>ocenia</b> postępowanie bohaterów, formułując argumenty;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie <b>interpretuje</b> tekst, uzasadniając wnioski;</li> <li>• pogłębioną charakterystyką <b>ukazuje</b> cechy, motywacje i relacje bohaterów;</li> <li>• <b>analizuje</b> funkcję środków stylistycznych, narracji i kompozycji;</li> <li>• <b>dostrzega</b> związki między wydarzeniami, postawami bohaterów i problematyką;</li> <li>• <b>formułuje</b> trafne wnioski dotyczące wartości, przesłania i sensów utworu;</li> <li>• <b>porównuje</b> bohaterów, sytuacje lub teksty, wskazując podobieństwa i różnice;</li> <li>• <b>interpretuje</b> wybrane teksty kultury, np. obraz,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie, wnikliwie <b>analizuje i interpretuje</b> utwory;</li> <li>• <b>formułuje</b> oryginalne, trafnie uzasadnione wnioski interpretacyjne;</li> <li>• twórczo <b>wykorzystuje</b> wiedzę o gatunkach, narracji, środkach stylistycznych i kompozycji;</li> <li>• <b>dostrzega</b> nieoczywiste sensory, wartości i konteksty utworu;</li> <li>• samodzielnie <b>porównuje</b> teksty i interpretuje ich związki;</li> <li>• <b>podejmuje</b> własne, pogłębione refleksje nad problematyką utworów;</li> <li>• sprawnie <b>wykorzystuje</b></li> </ul> |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>rozpoznaje</b> podstawowe wartości i problemy przedstawione w utworze.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>odczytuje</b> tekst kultury, uwzględniając jego podstawowe cechy.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>plakat, reklamę;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>posługuje</b> się terminologią literacką w sposób świadomy i funkcjonalny.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>argumenty i przykłady z tekstu;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>wyказuje</b> szczególnie zainteresowanie literaturą i kulturą.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>rozpoznaje</b> podstawowe części mowy i części zdania;</li> <li>• <b>zna</b> nazwy i pytania przypadków rzeczownika;</li> <li>• rozpoznaje podstawowe typy wypowiedzeń;</li> <li>• <b>zna</b> podstawowe zasady pisowni, m.in. ó/u oraz -ji, -ii, -i;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> synonimy i związki frazeologiczne;</li> <li>• <b>rozdźnia</b> oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny;</li> <li>• <b>zna</b> pojęcia: znak diakrytyczny, przenośnia, przysłówki;</li> <li>• <b>zna</b> podstawowe zasady interpunkcji.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>odmienia</b> rzeczownik przez przypadki;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> i nazywa poznane części mowy oraz części zdania;</li> <li>• <b>rozdźnia</b> wypowiedzenia proste i złożone;</li> <li>• <b>stosuje</b> poznane zasady ortograficzne;</li> <li>• <b>wyjaśnia</b> znaczenie wybranych związków frazeologicznych;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> i tworzy synonimy;</li> <li>• poprawnie <b>posługuje się</b> oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny;</li> <li>• <b>stosuje</b> podstawowe zasady interpunkcji.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• funkcjonalnie <b>wykorzystuje</b> wiedzę o częściach mowy i zdania;</li> <li>• poprawnie <b>odmienia</b> wyrazy i stosuje ich właściwe formy;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> funkcje wypowiedzeń i świadomie różnicuje ich budowę;</li> <li>• <b>wyjaśnia</b> zasady pisowni i stosuje je w praktyce;</li> <li>• poprawnie <b>wykorzystuje</b> synonimy i związki frazeologiczne;</li> <li>• <b>dostosowuje</b> język wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> błędy językowe i potrafi je poprawić;</li> <li>• <b>stosuje</b> poprawną interpunkcję w samodzielnych wypowiedziach.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sprawnie i świadomie <b>wykorzystuje</b> wiedzę o systemie języka;</li> <li>• <b>analizuje</b> budowę i funkcję wypowiedzeń;</li> <li>• bezbłędnie <b>stosuje</b> poznane zasady ortograficzne i interpunkcyjne;</li> <li>• <b>wyjaśnia</b> mechanizmy powstawania i znaczenie wybranych form językowych;</li> <li>• celowo <b>dobiera</b> środki językowe do odbiorcy, celu i sytuacji;</li> <li>• samodzielnie <b>rozpoznaje</b> i <b>poprawia</b> błędy językowe;</li> <li>• <b>wzbogaca</b> wypowiedzi różnorodnym, precyzyjnym słownictwem;</li> <li>• świadomie <b>wykorzystuje</b> związki frazeologiczne i środki stylistyczne.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>wyказuje</b> bardzo dobrą i pogłębioną znajomość zagadnień językowych;</li> <li>• samodzielnie <b>analizuje</b> zjawiska językowe i <b>formuluje</b> wnioski;</li> <li>• bezbłędnie i twórczo <b>wykorzystuje</b> wiedzę o języku w mowie i piśmie;</li> <li>• świadomie <b>dobiera</b> środki językowe i stylistyczne dla osiągnięcia określonego celu;</li> <li>• samodzielnie <b>dostrzega</b> niuanse znaczeniowe i funkcjonalne;</li> <li>• wzorowo <b>posługuje się</b> normą językową, ortograficzną i interpunkcyjną;</li> <li>• <b>potrafi</b> uzasadnić własne rozwiązania językowe;</li> <li>• <b>interesuje</b> się językiem polskim i poszerza wiedzę wykraczającą poza podstawę materiału.</li> </ul> |
| <b>TWORZENIE TEKSTU</b>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>tworzy</b> krótkie wypowiedzi na zadany temat;</li> <li>• <b>zna</b> podstawowe cechy opowiadania, opisu i charakterystyki;</li> <li>• <b>tworzy</b> prosty plan ramowy;</li> <li>• <b>redaguje</b> krótkie ogłoszenie, e-mail, SMS lub notatkę;</li> <li>• <b>zachowuje</b> podstawowy układ wypowiedzi;</li> <li>• <b>podejmuje</b> próbę</li> </ul>                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>tworzy</b> uporządkowane wypowiedzi pisemne;</li> <li>• <b>redaguje</b> opowiadanie, opis, charakterystykę i krótką formę użytkową;</li> <li>• <b>tworzy</b> plan ramowy i porządkuje wydarzenia;</li> <li>• <b>sporządza</b> notatkę i krótkie streszczenie;</li> <li>• <b>stosuje</b> akapity oraz nadaje tytuł;</li> <li>• <b>formuluje</b> proste argumenty;</li> <li>• <b>zachowuje</b> podstawową spójność tekstu;</li> </ul>                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>tworzy</b> poprawne i spójne opowiadania, opisy i charakterystyki;</li> <li>• funkcjonalnie <b>stosuje</b> różne typy wypowiedzeń i bogatsze słownictwo;</li> <li>• samodzielnie <b>tworzy</b> plan i konsekwentnie <b>realizuje</b> jego założenia;</li> <li>• <b>rozwija</b> argumentację, podając odpowiednie przykłady;</li> <li>• <b>zachowuje</b> kompozycję właściwą danej formie;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>tworzy</b> rozbudowane, logiczne i stylistycznie urozmaicone teksty;</li> <li>• konsekwentnie <b>przestrzega</b> cech wymaganej formy wypowiedzi;</li> <li>• samodzielnie <b>rozwija</b> temat i <b>dobiera</b> trafne argumenty oraz przykłady;</li> <li>• celowo <b>różnicuje</b> składnię i słownictwo;</li> <li>• <b>dba</b> o spójność, kompozycję i poprawność całej wypowiedzi;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>tworzy</b> oryginalne, dojrzałe i w pełni funkcjonalne wypowiedzi;</li> <li>• twórczo <b>rozwija</b> temat, zachowując wszystkie wymagania gatunkowe;</li> <li>• samodzielnie <b>buduje</b> rozbudowaną argumentację;</li> <li>• świadomie i celowo <b>wykorzystuje</b> różnorodne środki językowe;</li> <li>• <b>osiąga</b> wysoki poziom spójności, stylu i poprawności;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | <p>uzasadnienia swojego zdania;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>zna</b> rolę tytułu i akapitu;</li> <li>• <b>dba</b> o podstawową poprawność językową.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>stosuje</b> poznane zasady ortografii i interpunkcji.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie <b>stosuje</b> akapity, tytuł i środki językowe;</li> <li>• <b>redaguje</b> poprawne e-maile, ogłoszenia, artykuły i notatki;</li> <li>• <b>dokонуje</b> korekty własnej pracy.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• umiejętnie <b>łączy</b> opis, narrację i dialog;</li> <li>• <b>dokонуje</b> samodzielnej, wnikliwej redakcji tekstu;</li> <li>• <b>dostosowuje</b> styl do odbiorcy, celu i sytuacji.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>tworzy</b> ciekawe teksty twórcze i użytkowe;</li> <li>• <b>potrafi</b> twórczo przekształcić poznane formy wypowiedzi;</li> <li>• <b>prezentuje</b> własny, indywidualny sposób wyrażania się.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>SAMOKSZTAŁCENIE</b>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>korzysta</b> z podręcznika pod kierunkiem nauczyciela;</li> <li>• <b>posługuje</b> się spisem treści;</li> <li>• <b>korzysta</b> z prostych źródeł informacji;</li> <li>• <b>wyszukuje</b> wskazane informacje w internecie;</li> <li>• <b>sporządza</b> prostą notatkę;</li> <li>• <b>wykonuje</b> zadania według podanej instrukcji;</li> <li>• <b>gromadzi</b> podstawowe informacje do pracy;</li> <li>• <b>korzysta</b> ze słownika lub innego wskazanego źródła.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie <b>korzysta</b> z podręcznika i jego materiałów;</li> <li>• <b>wyszukuje</b> potrzebne informacje w słownikach i encyklopediach;</li> <li>• <b>korzysta</b> z internetu w celu zdobycia informacji;</li> <li>• <b>porządkuje</b> zebrane wiadomości;</li> <li>• <b>tworzy</b> notatki, plany i proste mapy myśli;</li> <li>• <b>przygotowuje</b> krótką prezentację lub projekt;</li> <li>• <b>rozdziela</b> podstawowe rodzaje źródeł;</li> <li>• <b>wykonuje</b> zadania wymagające samodzielnego zdobywania informacji.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• funkcjonalnie <b>korzysta</b> z różnych źródeł informacji;</li> <li>• <b>selekcjonuje</b> informacje potrzebne do wykonania zadania;</li> <li>• <b>porządkuje i przetwarza</b> zebrany materiał;</li> <li>• <b>tworzy</b> przejrzyste notatki, plany i mapy myśli;</li> <li>• sprawnie <b>korzysta</b> ze słowników i innych pomocy;</li> <li>• <b>ocenia</b> przydatność informacji do określonego celu;</li> <li>• <b>przygotowuje</b> samodzielny projekt lub prezentację;</li> <li>• <b>potrafi</b> zaprezentować wyniki swojej pracy.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie <b>planuje</b> sposób zdobywania i opracowania informacji;</li> <li>• krytycznie <b>selekcjonuje</b> informacje z różnych źródeł;</li> <li>• <b>ocenia</b> wiarygodność i przydatność źródeł internetowych;</li> <li>• <b>przetwarza</b> informacje w uporządkowaną całość;</li> <li>• <b>tworzy</b> rozbudowane, funkcjonalne notatki i mapy myśli;</li> <li>• samodzielnie <b>przygotowuje</b> projekt, prezentację lub wystąpienie;</li> <li>• właściwie <b>dokumentuje</b> wykorzystane źródła;</li> <li>• <b>prezentuje</b> efekty pracy w sposób jasny i uporządkowany.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie i twórczo <b>rozwija</b> własne zainteresowania polonistyczne;</li> <li>• <b>korzysta</b> z różnorodnych, także dodatkowych źródeł informacji;</li> <li>• krytycznie <b>ocenia</b> wiarygodność, aktualność i użyteczność źródeł;</li> <li>• samodzielnie <b>formuluje</b> problemy badawcze i <b>poszukuje</b> odpowiedzi;</li> <li>• <b>tworzy</b> oryginalne projekty, prezentacje lub inne formy pracy;</li> <li>• sprawnie <b>przetwarza</b> i <b>syntetyzuje</b> informacje;</li> <li>• świadomie <b>wykorzystuje</b> źródła w wypowiedziach;</li> <li>• <b>dzieli się</b> wiedzą i <b>podejmuje</b> inicjatywy wykraczające poza obowiązkowe zadania.</li> </ul> |
| <b>PRAKTYKI LEKTUROWE</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>zna</b> tytuł i autora omawianej lektury;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> głównych bohaterów;</li> <li>• <b>odtwarza</b> najważniejsze wydarzenia;</li> <li>• <b>wskazuje</b> czas i miejsce akcji;</li> <li>• <b>zna</b> podstawowe cechy gatunku;</li> <li>• <b>określa</b> główny temat utworu;</li> <li>• <b>zna</b> podstawowe wartości</li> </ul>                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>przedstawia</b> bohaterów i ich najważniejsze cechy;</li> <li>• <b>porządkuje</b> wydarzenia i tworzy plan;</li> <li>• <b>omawia</b> czas i miejsce akcji;</li> <li>• <b>rozpoznaje</b> gatunek i uzasadnia jego wybór;</li> <li>• <b>określa</b> tematykę i problematykę utworu;</li> <li>• <b>wypowiada się</b> o postępowaniu bohaterów;</li> <li>• <b>wskazuje</b> wartości obecne w utworze;</li> </ul>                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>charakteryzuje</b> bohaterów, uwzględniając ich zachowania i relacje;</li> <li>• <b>omawia</b> główne i poboczne wątki;</li> <li>• <b>wskazuje</b> punkt kulminacyjny i porządkuje przebieg akcji;</li> <li>• <b>wyjaśnia</b> znaczenie wydarzeń dla rozwoju fabuły;</li> <li>• <b>ocenia</b> postępowanie bohaterów i uzasadnia ocenę;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>samodzielnie</b> analizuje lekturę i wyciąga wnioski;</li> <li>• pogłębioną charakterystyką <b>ukazuje</b> motywacje i przemiany bohaterów;</li> <li>• <b>analizuje</b> relacje między postaciami oraz źródła konfliktów;</li> <li>• <b>interpretuje</b> znaczenie kluczowych wydarzeń i motywów;</li> <li>• <b>formuluje</b> własne, uzasadnione oceny i wnioski;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie, wnikliwie <b>analizuje i interpretuje</b> lekturę;</li> <li>• <b>dostrzega</b> wieloaspektowość bohaterów, problemów i wartości;</li> <li>• <b>formuluje</b> oryginalne wnioski i popiera je trafnymi przykładami;</li> <li>• <b>zestawia</b> lekturę z innymi utworami, tekstami kultury lub własnymi doświadczeniami</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|  |                                                                                                |                                                                       |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | i problemy poruszane w lekturze;<br>• <b>wykonuje</b> zadania związane z przeczytanym tekstem. | • <b>przywołuje</b> informacje z tekstu jako uzasadnienie wypowiedzi. | • <b>wskazuje</b> problemy i wartości przedstawione w lekturze;<br>• <b>posługuje</b> się przykładami z tekstu;<br>• <b>porównuje</b> wybrane postacie lub sytuacje. | • <b>porównuje</b> lekturę z innymi tekstami lub tekstami kultury;<br>• <b>wykorzystuje</b> kontekst do pogłębienia interpretacji;<br>• swobodnie i rzeczowo <b>wypowiada się</b> na temat przeczytanej książki. | czytelniczymi;<br>• świadomie <b>wykorzystuje</b> konteksty w interpretacji;<br>• <b>podejmuje</b> dodatkową lekturę i <b>potrafi</b> o niej ciekawie opowiedzieć;<br>• twórczo <b>przetwarza</b> motywy i problemy poznanych utworów;<br>• <b>wyказuje</b> szczególne zainteresowanie czytaniem i kulturą literacką. |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Dostosowanie wymagań edukacyjnych z języka polskiego dla ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (np. dysleksja, dysortografia, dysgrafia)

Dostosowania opracowano zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz indywidualnymi potrzebami ucznia.

#### Formy i metody pracy:

- wydłużenie czasu na wykonanie zadań, sprawdzianów i prac pisemnych;
- dzielenie złożonych poleceń na mniejsze etapy;
- upewnianie się, czy uczeń rozumie polecenia;
- stosowanie metod aktywizujących i wielozmysłowych;
- wykorzystywanie materiałów graficznych, schematów, map myśli i notatek wizualnych;
- częste powtórki i utrwalanie materiału.

#### Czytanie

- wydłużenie czasu na czytanie tekstów;
- niewymaganie głośnego czytania przy całej klasie, jeśli powoduje ono silny stres;
- ocenianie przede wszystkim stopnia zrozumienia tekstu;
- umożliwienie wcześniejszego przygotowania fragmentów przeznaczonych do głośnego czytania;
- pomoc nauczyciela w analizie i interpretacji trudniejszych tekstów.

## **Pisanie**

- wydłużenie czasu na wykonywanie prac pisemnych;
- ograniczenie oceny estetyki pisma w przypadku dysgrafii;
- możliwość pisania na komputerze, jeśli jest to wskazane w opinii poradni;
- zwracanie uwagi przede wszystkim na treść, kompozycję i samodzielność pracy.

## **Ortografia i interpunkcja**

- ocenianie postępów ucznia, a nie wyłącznie liczby popełnianych błędów;
- nieuwzględnianie błędów wynikających bezpośrednio z dysortografii podczas oceniania prac z innych obszarów języka polskiego;
- możliwość korzystania ze słownika ortograficznego;
- częste ćwiczenia utrwalające zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

## **Wypowiedzi ustne**

- częstsze ocenianie odpowiedzi ustnych niż pisemnych;
- umożliwienie przygotowania krótkiego planu wypowiedzi;
- stwarzanie atmosfery bezpieczeństwa i ograniczenie sytuacji stresujących;
- docenianie merytorycznej wartości wypowiedzi.

## **Sprawdziany i kartkówki**

- wydłużenie czasu pracy;
- zmniejszenie liczby zadań przy zachowaniu tych samych celów edukacyjnych;
- stosowanie czytelnego układu graficznego arkuszy;
- dodatkowe wyjaśnienie poleceń, jeśli jest taka potrzeba;
- możliwość udzielania odpowiedzi ustnych zamiast pisemnych, jeśli jest to uzasadnione potrzebami ucznia.

## **Ocenianie**

- uwzględnianie wkładu pracy, zaangażowania oraz indywidualnych możliwości ucznia;

- ocenianie przede wszystkim wiedzy, umiejętności i postępów;
- motywowanie ucznia poprzez wzmacnianie nawet niewielkich sukcesów;
- stosowanie informacji zwrotnej wspierającej rozwój ucznia.